

Perskaičius atsiliepimus apie įvairiai vertinamą metinį prezidentės Dalios Grybauskaitės pranešimą, supranti, kad ši kalba yra pasmerkta viešam svarstymui ir kritikai, ir tai suprantama Lietuvoje.

Prezidentas yra renkamas tiesiogiai, todėl tiesioginis bendravimas su rinkėjais privalomas. Kiekvienas dalyvavęs rinkimuose nori išgirsti savo favorito kalbą. Ir kalba buvo išgirsta. Pasak ekspertų, Prezidentė savo pranešimu kreipdamasi į „mažą žmogų“, išryškino takoskyrą tarp savęs ir visuomenės.

Įvairių sričių specialistai, visuomenė svarsto tai, ką pasakė Prezidentė. Kai kurie politologai, Seimo nariai kritikuoja Prezidentės kalbą, neva ji pasakė ir taip aiškias problemas, tačiau nenurodė kaip jas spręsti. Politikos ekspertai Prezidentės pranešime pasigedo tvirtesnio turinio, konkretumo bei užsienio politikos gairių ir tikslų.

Norisi pastebėti, kad Prezidentė nėra Seimo ar Vyriausybės narė, ir ne ji įstatymus siūlo, ji tik jiems pritaria arba ne.

Taip, ji kritikavo kai kuriuos Vyriausybės ir Seimo sprendimus, bet tik kritikuotinus žvelgiant iš jos pozicijų. Ir tai darė kalbėdama diplomatine kalba, kaip Prezidentei ir dera. Ji per daug negyrė nei Seimo, nei Vyriausybės. Ir tai suprantama. Ten, kur prezidentai renkami parlamentuose, jie natūraliai tampa valdančios daugumos šalininkais, todėl yra labiau priklausomi nuo politinių klanų.

Esu įsitikinęs, kad Prezidentė tikrai neturi kalbėti, kaip koks kontrolierius, atlikęs metinę reviziją: ponai iš ministerijos X nepadarė to, jos vadovas ano, ponas Y prasikalto tuo, o ponai XY ir anuo. Prezidentė viską pati žino, todėl mano, kad reikia daryt šitaip ir taip.

Jei Prezidentė imtų kištis į kitų valdžios šakų sferas, tai jau būtų politiškai pavojinga demokratiniam šalies valdymui. Prezidentą renka visi Lietuvos Respublikos piliečiai, remdamiesi visuotine, lygia ir tiesiogine rinkimų teise, todėl ir Prezidento siekis tiesiogiai bendrauti su visuomene yra natūralus.

Galbūt bus pasakyta: ji – populistė, nes kreipiasi į Tautą, kuri ją ir išrinko, primiršdama tautos išrinktuosius.

Bet kas būtų, jeigu ir Prezidentė elgtųsi taip, kaip elgiasi nemaža dalis seimūnų, kurie visai kadencijai pamiršta, kas juos išrinko, ko išrinko ir ką jie atstovauja?

Ar eiliniam Lietuvos piliečiui dar yra į ką dėti savo ateities viltis, kuo pasitikėti ir iš kur semtis stiprybės?